

burg ankommo wi d. 24 Januarii. Astronomi kunde ei nog förundra sig öfwer H^r Prof. A. Celsii flijt, som så tida blifwit Cometen warse, emedan de först i början af Januarii fått honom i Petersburg i ögonsichtet.

Jag anförde et twifwelsmåhl, om Brånwinessupande kan hållas för en çausa til wattusoten; men i et mit sednare bref återkallade iag samma; nu sedan iag så lång tid warit här i Ryssland, sedan iag genomrest en stor dehl deraf; sedan iag med flijt sedt och frågat derefter, wandrar iag igen tillbaka til min förra mening, neml. at brånwinessupande ei är någon tillräckel. orsak til Wattusot; utan endast kan wara ibland en medhielp der-til; på samma sätt, som salt allena är orsak til Schörbiugg, men lättja, siöluft, sumpiga ställen etc. kunna hielpa til; at det får snarare och diupare insteg: som iag war af den meningen wid min hijtkomst, at Wattusot orsakades af brånwinessupande, så frågade iag om icke åtminstone hwar tredje man af det gemena folcket, som äro så mycket wahna derwid, och som bruka det så starkt, woro fulla af wattusot? men iag blef häpen, då mig swarades, at de knapt bland gemene weta exempel derpå, at någon enda har den; åtminstone gifs ei här i landet flera wattusiuka än annorstädes; der likwäl ingen kan supa och super så mycket brånwin som de; der barn af 8. dar gamla börja wänjas derwid; der et barn af et åhrs ålder skal kunna supa nästan mehra än en gammal på andra orter; der barn ofta endast dermed kunna blifwa til fridz stälta: hwad det inkast angår, at i Hospitaler är wattusoten en bland de vulgatiores morbos, så är det ei af brånwin, utan af Soldaternas strapsérande, som ofta då de äro törstiga, ei ge sig tid at swalcka sig litet, utan drieka kalt watn medan de äro heta, så mycket i dem går; på Hospitaler äro endast Soldater, men af andra, som mera bruka brånwin än Soldater, ser man inga ha denna siukan. Mohn det myekna hwitlöcks ätande? mohn det myekna badande? mohn deras långa fastor? mohn det myekna örters ätande under fastan?

Brånwins supande tilskrifwa de den nyttan, at man aldrig ser, det et Barn här å orten är plågat af maskar. Då et barn här blir 8 à 14 dagar gammal[t], brukas det aldrig mehr at lindas, imedlertid ser man här ei flera krokbenta, än på andra ställen. Man har wijst mig barn af 6. åhrs ålder, som modren, då hon det födt, lagt i en prevet, (sit honos auribus) om kalla vinternatten, och ei tilbundit nafwolsträngen; men det har ändå kommit sig före.

Fyra spånor tålgda af torr Asp bruka Samoiederne at lägga under sina barn i stället för annan blöja el^r Sphagnum, som Lapparna bruka; ty desse Spånor skola oförliknel. torcka: då de tvätta ansichten och händer, torcka de sig med samma Spånor; bekommit det af en, som war oculatus Testis.

Caffée-Träden lyckas ganska wäl i Petersburg; de äro der til par famnars högd: wid Käyserl. Hofwet drikes knapt annat Caffée, än det som wuxit i Petersburg. Åtskilligt annat war der, som iag ei denna gång-en hinner skrifwa.

Wid min afresa från Petersburg war iag i Käyserl. diurgården: iag såg der 14. stycken obåkeligä Elephanter: en ostyrig Pavian, Stachelswin,